

ایران پاییز کم آبی را پشت سر می گذارد و تهران فقط ۱۰۰ روز آب دارد

# ۱۰۰ روز حساس برای تهران

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

آب دریا

شرق؛ تنها یک ماه سال آبی جدید گذشته است و در چنین وضعیتی همه از روزهای بحرانی و کم‌آب در ایران سخن می‌گویند. آنتخان که از خبرها برمی‌آید وضعیت در تهران بحرانی‌تر از جاهای دیگر است. در تابستانی که گذشت بحران آب در ایران کار را به جایی رساند که به شهروندان دو استان با تانکر آبرسانی شد. با این توصیف و تصویری که آمارها از شرایط آب این روزهای تهران نشان می‌دهد آیا باید منتظر چنین وضعیتی در تهران هم باشیم؟ این البته تنها تهران نیست که در مرز خطر قرار دارد؛ آمارهای منتشره از میزان آب ذخیره‌شده پشت سد‌ها نشان می‌دهد که سال سختی در پیش داریم. با گذشت یک ماه از سال آبی (۱۴۰۱-۱۴۰۲) میزان حجم آب در مخازن سدهای کشور حدود ۱۸.۱۲ میلیارد مترمکعب است و می‌توان گفت که میزان آب ورودی به مخازن سدها حدود ۱۴ درصد کاهش یافته و ذخایر مخازن سدهای تهران نیز حدود ۳۶۱ میلیون مترمکعب است و این یعنی نسبت به سال گذشته و در همین بازه زمانی حدود ۴۴۱ میلیون مترمکعب بود. میزان ذخایر سدها ۱۸ درصد کاهش داشته است. ایران در سال آبی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ که شهرویرماهش به پایان رسید، میزان ذخیره خشک‌سالی را داشته است. این در حالی است که طبق پیش‌بینی سازمان هواشناسی بارندگی‌های امسال نسبت به شرایط نرمال ۷۰ درصد کاهش داشته و میزان بارش‌های پاییز ۵۰ درصد کمتر از شرایط نرمال خواهد بود. وضعیت بارندگی مهرماه نشان می‌دهد که پیش‌بینی‌ها تقریبا درست بوده است. آمارها نشان می‌دهد از ابتدای سال آبی جدید تا ۲۴ مهرماه میزان بارندگی در کشور ایران به‌طور میانگین در حدود ۰.۸ میلی‌متر بوده، این در حالی است که میزان بارندگی بلندمدت در همین تاریخ در حدود ۴.۸ میلی متر بوده است. علاوه بر کاهش بارندگی در سال‌های اخیر و سال آبی جاری، اطلاعات آب‌وهوایی نشان می‌دهد که میانگین دما در مهرماه جاری در اکثر استان‌های کشور از میانگین بلندمدت بیشتر بود و در کل کشور در حدود دو درجه سانتی‌گراد دمای میانگین در روز ۲۴ مهرماه از میانگین بلندمدت منسأبه بیشتر بوده است. بررسی وضعیت ورودی سدهای کشور نشان می‌دهد ورودی به مخازن در سال آبی جاری به ۸۳۰ میلیون مترمکعب رسیده که نسبت به مدت مشابه سال آبی گذشته ۱۴ درصد کاهش دارد. همچنین میزان پرشدگی سد زاینده‌رود در استان اصفهان، سدهای استان تهران، سدهای استان خوزستان و سدهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه در شرایط فعلی به ترتیب حدود ۱۱ درصد، ۱۹ درصد، ۴۳ درصد و ۲۹ درصد است. ذخایر مخازن سدهای تهران نیز در حدود ۳۶۱ میلیارد کنواسیون با عنوان «حفظ میراث فرهنگی و طبیعی جهان» تصویب کرد و این آغاز توجه به اهمیت حفظ میراث فرهنگی است. این سازمان بین‌المللی در دهه ۱۹۸۰ میلادی نیز فهرست راهمائی «بین‌المللی میراث غیرمادی» را تدوین و مطابق استاندارد و ایجاد نظام جهانی طبقه‌بندی‌شده تصویب کرده است. توصیه‌نامه «حفظ فولکلور و فرهنگ سنتی» در سال ۱۹۸۹ میلادی تصویب شد که در این توصیه‌نامه با الهام از ماده چهار کنوانسیون حفظ میراث فرهنگی و طبیعی جهان بر شن اقدام اساسی شناسایی، صیانت، حفاظت، اشاعه، حمایت و همکاری بین‌المللی تأکید شد و تدوین فهرست ملی در دستور کار دولت‌ها قرار گرفت. اعلام برنامه «سرمایه‌ها یا گنجینه‌های زنده انسانی» در سال ۱۹۹۴ میلادی و برنامه بین‌المللی «شاهکارهای میراث شفاهی و معنوی بشر» در ۱۹۹۷ میلادی راه را برای تصویب کنوانسیون «حفظ میراث معنوی» در سال ۲۰۰۳ هموار کرد. بر اساس تعریف یونسکو، میراث فرهنگی به دو دسته «میراث ملموس و ناملموس» تقسیم می‌شود. میراث ناملموس (معنوی) برای نخستین بار در ادبیات حقوقی بین‌المللی در قالب کنوانسیون ۲۰۰۳ مطرح شد. با تصویب این کنوانسیون جامعه بین‌المللی گام مهمی برای صیانت از میراث معنوی برداشت. میراث معنوی به اقدام‌ها، نمایش‌ها، ابزارها، دانش، مهارت‌ها و مصنوعات سنتی و دستی و فضاهای فرهنگی مرتبط با آنها گفته می‌شود که جوامع، گروه‌ها و در برخی موارد افراد، آنها را به‌مثابه بخشی از میراث فرهنگی خود می‌شناسند. این میراث از نسلی به نسل دیگر منتقل و به‌طور مداوم توسط جوامع و گروه‌ها در پاسخ به محیط، طبیعت و تاریخ بازآفرینی شده و حسن هویت و استمرار را به ارمغان آورده و به این ترتیب احترام به تنوع فرهنگی و خلاقیت بشری را ترویج می‌دهند. ایران در ۲۲ آذر ۱۳۸۲ هجری خورشیدی کنوانسیون فوق را در مجلس شورای اسلامی به تصویب رساند و شورای نگهبان در ۱۵ دی همان سال آن را تأیید کرد و به‌عنوان چهلمین کشور عضو به کنوانسیون ۲۰۰۳ پیوست (صمدی، ۱۳۸۲). عضویت در این شورا راه را برای ثبت میراث معنوی کشورمان از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به‌عنوان متولی این امر از ابتدای مهرماه ۱۳۸۵ هجری خورشیدی هموار کرد. غیر از صد‌ها پیرونده ثبت‌شده ملی، تاکنون میراث معنوی از قبیل نوروز، موسیقی ایرانی، تعزیه، موسیقی بخش‌های خراسان، مهارت بافت فرش عشایری قشقایی، مهارت بافت فرش کاشان، مهارت سنتی درباوردی، آیین پهلوآنی و زورخانه‌ای… را به ثبت جهانی رسانده است.

## صیانت از میراث فرهنگی

از نظر کنوانسیون ۲۰۰۳ صیانت به معنای اقدام‌هایی با هدف تضمین دوام میراث فرهنگی غیرمادی و شامل مطالعاتی مربوط به شناسایی، مستندسازی، تحقیق و پژوهش، حفظ وضعیت موجود، حمایت، ترویج، ارتقا و انتقال آن از طریق آموزش رسمی و غیررسمی و نیز احیای بخش‌های مختلف آن میراث است. بدیهی است که انجام اقدام‌هایی که در مفهوم صیانت تعیین نشده، منوط به طراحی و اجرای معیار و استانداردهای علمی و ایجاد مؤسسات دولتی و مدنی خاصی است که از سوی آنها، مطالعاتی برای ادامه بقای مصادیق میراث فرهنگی معنوی انجام شده است. با توجه به مطالب عنوان‌شده، کنوانسیون صیانت سعی دارد نخست کشورها را نسبت به لزوم حفظ و حمایت از جنبه‌های گوناگون میراث فرهنگی معنوی موجود در سرزمین‌های تحت حاکمیت آنها که در معرض تهدیدهای جدی نابودی و زوال هستند، آگاه کرده و در

مرحله بعد، تلاش آنان را در این زمینه سازمان‌دهی و در مسیری صحیح و مفید هدایت کند. بنابراین صیانت شامل این مراحل بنیادین است: شناسایی و مستندسازی، معرفی و ترویج، احیا و انتقال میراث فرهنگی.

**ثبت آثار معنوی**

تفکر ثبت میراث ملی در ایران بیش از تدوین قانون حفظ آثار ملی وجود داشته و نخستین بار در اساس‌نامه اولیه انجمن آثار ملی در سال ۱۳۰۱ هـ. ش به لزوم ثبت آثار ملی اشاره شده است. با توجه به قوانین لحاظ‌شده، قانونی برای صیانت و حفاظت از میراث معنوی قبل از سال ۲۰۰۳ میلادی موجود نبود و پس از تصویب کنوانسیون ۲۰۰۳ دولت‌ها موظف شدند میراث معنوی جوامع خود را شناسایی و به ثبت رسانده و برای صیانت و حفاظت از آن میراث در خطر اقداماتی را پیش‌بینی کرده و به یونسکو گزارش دهند. سازمان میراث فرهنگی کشور درحال‌حاضر متولی این امر به شمار می‌رود که غیر از ثبت آثار معنوی در سطح ملی و بین‌المللی، دستورالعمل حفظ و احیای میراث معنوی را نیز تدوین کرده است.

**وندالیسم و میراث فرهنگی ناملموس**

در جوامع مدرن، تخریب‌گرایی یا وندالیسم به مفهوم هرج‌ومرج طلبی و روحیه تخریب‌گری عنوان می‌شود و اکثر جامعه‌شناسان آن را به‌مثابه بیماری انسان در جامعه مدرن و معضلی اجتماعی مطرح می‌کنند. مدرن‌گرایی جوامع و به دنبال آن توسعه شهرهای صنعتی، می‌تواند تغییر در شیوه زندگی، درآمیختگی سنت‌های گذشته و حال، تضعیف انسجام و عدم همبستگی اجتماعی را به همراه داشته باشد. یکی از عواملی که به وندالیسم فرهنگی منجر می‌شود، شکاف‌های فکری و فرهنگی در نسل‌ها است



یک کشتی در طول شناختی

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب

آب